

vrede van
utrecht
300 jaar

PERSUITNODIGING: OPENING HOUSE OF EUTOPIA, FILIP BERTE

25 juli t/m 21 september 2013, Zijdebalen Theater Utrecht, www.eutopia.be

Op 25 juli aanstaande finaliseert Filip Berte zijn House of Eutopia, graag nodigen wij u uit voor de officiële opening. Onder de noemer 'Eutopia' bouwde Filip Berte sinds 2006 bij het Belgische kunstencentrum CAMPO zijn 'huis' ruimte voor ruimte op. De installatie is 15 meter bij 35 meter en wordt op dit moment opgebouwd in het Zijdebalen Theater aan de Utrechtse Zeedijk. In House of Eutopia worden de sociale, politieke, geografische en historische grenzen van Europa afgetast en blootgelegd in een huis van vijf kamers. Films, schilderijen, maquettes en kijkdozen belichten thema's als migratie & grenzen, Europees burgerschap en exclusie versus inclusie. De realiteit dringt binnen met beelden die op ieders netvlies zitten, zoals de Berlijnse Muur of de vernielde bibliotheek van Sarajevo in 1992.

Opening House of Eutopia

House of Eutopia wordt op donderdag 25 juli aanstaande om 20.00 uur geopend door Paul Schnabel (voormalig directeur Sociaal Cultureel Planbureau) en Katherine Watson (directeur European Cultural Foundation). Als intermezzo brengt geluidskunstenaar Ruben Nachtergaele/Kapotski een muzikale set geïnspireerd door zijn reizen met Filip Berte voor The Graveyard. De muzikale omlijsting wordt verder ook verzorgd door Culture Connection Company. Namens de Vrede van Utrecht nodig ik u graag uit voor deze opening. Zou u voor 15 juli kunnen aangeven of u aanwezig bent?

House of Eutopia

Filip Berte exposeerde en werkte van Gent over Berlijn tot Praag en Poznan aan zijn House of Eutopia en finaliseert het in juli 2013, in opdracht van de Vrede van Utrecht in het Zijdebalen Theater. Berte gelooft dat architectuur niet neutraal is, het roept emoties op bij de toeschouwer. In elke kamer van *House of Eutopia* confronteert de bezoeker met de plek waar we wonen en de begrenzing ervan.

House of Eutopia is opgebouwd als een huis dat uit vijf kamers of installaties bestaat. Elk van die ruimtes belicht een aspect dat tussen de verborgen geschiedenis en de mogelijke toekomst van Europa ligt, tussen de kelder en de zolder, tussen *Collective Memory Mass Grave* en *White Space/Mirror*. Thema's als migratie & grenzen (*Protected Landscape*), Europees burgerschap (*The Blue Room*), exclusie versus inclusie (*The Graveyard*), komen aan bod. Filip Berte doet dit aan de hand van verschillende media zoals films, schilderijen, maquettes, kijkdozen. Het huis biedt een blik op Europa vanaf de zijlijn, omdat je daar soms meer ziet dan vanuit het midden. *House of Eutopia* is een confrontatie met de achterkant van Europa.

Protected Landscape

Op de begane grond word je langs herkenbare, vaak archetypische landschappen geleid. Aan de hand van maquettes komt de thematiek van migratie, de bescherming en controle van Europa's binnen- en buitengrenzen en ons asielbeleid aan bod.

Collective Memory Mass Grave

Dit is de donkere kelder van *House of Eutopia*. In dit massagraf van collectieve herinneringen wordt het schuldig landschap tastbaar gemaakt. In deze kamer kijk je door vensters in kijkdozen waarin zowel natuurlijke als stedelijke Europese landschappen die in het verleden gewond zijn geraakt worden getoond. Zoals de bibliotheek van Sarajevo. De

kijkdozen roepen de vraag op of we aan onze geschiedenis kunnen ontsnappen.

Diorama 16 / Zhinvali / Ruined Interior / 2008

Diorama 27/ Dom Kulture / Potocare / Srebrenica / 1995

The Graveyard

De tuin rondom het huis is een begraafplaats van dromen. We reizen langs vier steden. Drie daarvan bevinden zich in de rafelranden van de Europese Unie: Tbilisi (Georgië), Chişinău (Moldavië) en Melilla (Spaanse enclave in Marokko). De vierde stad is Brussel, als symbolische aankomstplek van diegenen die de marge willen inruilen voor het centrum van Europa. Met Berte kijk je naar outsiders: daklozen, asielzoekers, migranten en vluchtelingen. In de vier films van *The Graveyard* hoor je soundscapes van geluidskunstenaar Ruben Nachtergaele.

The Blue Room

Op de eerste verdieping staat het individu centraal. Niet meer in de marge, maar in één van de centra van Europa: Berlijn. Hier denk je na over jouw plek in Europa, als burger. Aan de hand van een ruimtevullend panoramaschilderij, *The Blue Room Paintings*, krijg je de keuze om je open te stellen of af te sluiten. Bijna alsof je in een wachtkamer zit, tussen een exclusieve en een inclusieve samenleving in.

White Space/Mirror

Dit is de enige ruimte die niet is vormgegeven: deze ruimte is leeg. Waar de kelder de donkere kant van een Europees verleden belichaamt, wil deze kamer een utopisch licht werpen op de Europese toekomst. Het is de plek voor reflectie waar jij, samen met kunstenaars, politici, filosofen, nadenkt over een Europese toekomst in een veranderende wereld. Het is het randprogramma.

Over Filip Berte (1976)

‘Als architect creëer je een plaats met een bepaalde functie. Je geeft het gebouw vorm zodat het functioneert in een bepaalde context die erg beperkt is. Voor mij ontbreekt daarbij reflectie over de maatschappij, over een grotere politiek-sociale context.’ (Filip Berte in DeMorgen, 2012)

Filip Berte studeerde architectuur aan WENK, Sint-Lucas Instituut, Gent. Tevens volgde hij een opleiding schilderkunst aan de Academie voor Schone Kunsten in Gent. Tijdens zijn werk als architect reisde hij door Balkan-landen als Bosnië-Herzegovina, Servië-Montenegro en Kosovo, waar hij onderzoek deed en zijn beeldend werk ontwikkelde, vooral in de vorm van schilderijen. Als architect was hij zeer geïnteresseerd in de manier waarop mensen omgaan met ruimte en in hoe ze hun leven organiseren in de complexe context van de huidige samenlevingen. Wat hij in de functionele beperkingen van de architectuur niet kwijt kon, kreeg in zijn kunstenaarschap een plek. Als kunstenaar voelt Berte zich veel vrijer om vraagtekens te plaatsen én ze om te zetten in uitroeptekens. House of Eutopia is ontstaan in

en altijd verbonden gebleven aan CAMPO, Gent. Filip Berte won met *Eutopia* in Oost-Vlaanderen de Provinciale prijs voor beeldende kunst van 2011. Hij exposeerde en werkte van Gent over Berlijn tot Praag en Poznan aan zijn House of Eutopia.

Filip Berte – Zelfportret

Noot voor de redactie

Zie het [programmaboekje](#) voor meer informatie over House of Eutopia en het randprogramma. Voor meer informatie en/of beeldmateriaal, kunt u contact opnemen met Mara Hoogveld via 030 -2393899/06-18467841 of marahoogveld@vredevanutrecht.nl

Vrede van Utrecht 2013 'The Art of Making Peace'

Op 11 april 2013 is het precies 300 jaar geleden dat de Vrede van Utrecht werd getekend. Het vredesverdrag betekende een keerpunt in de wereldgeschiedenis. Vrede en vrijheid kregen een kans door onderhandeling en diplomatie. Dit viert Nederland met een internationaal programma met de titel 'The Art of Making Peace': muziek, theater, spektakel, tentoonstellingen, literatuur, beeldende kunst en conferenties, met de Universiteit en (Hoge)scholen van Utrecht, op de forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de verlaten vliegbasis Soesterberg. Het programma verbindt kunst en cultuur aan actuele maatschappelijke kwesties.